

Warszawa, 2 listopada 2022 r.
KL/433/210/NK/2022

Pan
Paweł Szefernaker
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do prowadzonych prac nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (druk nr 459) poniżej przekazuje uwagi Konfederacji Lewiatan.

Na wstępie pragnę wyrazić ubolewanie, iż projekt ustawy nie został skierowany do opiniowania przez partnerów społecznych. Projekt dotyczy bowiem rozwiązań, które będą miały bezpośredni wpływ na działania przedsiębiorców.

1. Potrzeba nowelizacji niektórych przepisów zapewniających legalny pobyt obywatelom Ukrainy przybywającym do Polski w związku z trwającymi działaniami wojennymi ma zasadnicze znaczenie ze względu na ciągłe zagrożenie istniejące na terytorium Ukrainy. Doprecyzowanie niektórych przepisów *Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* (dalej: ustawa z dnia 12 marca 2022 r.) oraz uzupełnienie kwestii w niej pominiętych są konieczne z uwagi na dużą skalę imigracji oraz potrzebę zapewnienia efektywnego systemu wsparcia uchodźców na terytorium RP.

Pragnę zwrócić uwagę na wybrane rozwiązania, które budzą wątpliwości po stronie pracodawców.

- a) **Odnosnie do art. 1 pkt 3 projektu ustawy.** Ustawa nakłada na obywateli Ukrainy obowiązek złożenia wniosku o nadanie numeru PESEL w terminie 30 dni od dnia przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Należy podkreślić, że wniosek o nadanie numeru PESEL można złożyć wyłącznie osobiście. Wprowadzając konieczność realizacji powyższego obowiązku w tak krótkim terminie należy odpowiednio zadbać o dostępność terminów w urzędach przyjmujących wnioski. Ponadto doprecyzowania również wymaga możliwość legalnego zatrudnienia obywatela Ukrainy nieposiadającego numeru PESEL, który wjechał na terytorium RP po 24 lutego 2022. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami pracodawca może zatrudnić obywatela Ukrainy nieposiadającego numer PESEL pod warunkiem, że powiadomi w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy powiatowy urząd pracy. Doprecyzowania wymaga dalsza możliwość legalnego powierzenia pracy

member of

uchodźcom z Ukrainy nieposiadającym numeru PESEL, co jest bardzo istotne z punktu widzenia ich aktywizacji zawodowej.

- b) **Odnosnie do art. 1 pkt 16 projektu ustawy.** Uchylenie przepisów umożliwiających obywatelom Ukrainy korzystającym z ochrony tymczasowej złożenie wniosku o pobyt czasowy w ramach uproszczonej procedury z uwagi na potencjalnie duże obciążenie urzędów wojewódzkich wydaje się uzasadnione. Niezbędne jest natomiast stworzenie instrumentu prawnego dla obywateli Ukrainy, których dalszy pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie związany m.in. z pracą lub pobytem z członkiem rodziny. Część osób, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na mocy art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r, będzie chciała przedłużyć swój pobyt po 24 sierpnia 2023 r. Będzie się to wiązało z napływem do urzędów dużej liczby wniosków o udzielenie pobytu czasowego. W celu zapewnienia sprawnej realizacji zadania przeprowadzenia, wobec tak dużej liczby wnioskodawców, postępowań w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, należy umożliwić złożenie wniosku w ramach uproszczonej procedury przed upływem 18 miesięcy od dnia wjazdu. Rozwiązanie przewidziane w projekcie ustawy ogranicza obciążenie organów wydających decyzje, natomiast nie rozwiązuje kwestii legalizacji pobytu obywateli Ukrainy w dłuższej perspektywie.
- c) Ustawa nie adresuje kwestii legalizacji pobytu nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego dziecka obywatela Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi. Art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. precyzuje status nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, natomiast nie uwzględnia możliwości uzyskania ochrony tymczasowej przez nieposiadających obywatelstwa polskiego małoletnich dzieci obywatela Ukrainy. Z uwagi na ochronę dobra dziecka i życia rodzinnego należy uregulować status takich osób w ustawie.

2. **Odnosnie do art. 10 i art. 18 pkt 7 projektu ustawy.** Ustawa ma na celu określenie szczególnych zasad zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP w związku z konfliktem zbrojnym z Rosją. Poważne obawy się rodzą w związku z tym, że zmiany proponowane w art. 10 obejmują swoim zakresem wszystkich cudzoziemców, których legalny pobyt na terytorium RP został wydłużony na mocy szczególnych rozwiązań w związku z pandemią COVID-19. Należy podkreślić, że liczebność grupy cudzoziemców korzystających z wspomnianego wydłużenia może przewyższyć szacunki, a tym samym znacznie obciążyć pracę urzędów, do których zaczną wpływać wnioski o legalizację pobytu. Dodatkowe wątpliwości się pojawiają z uwagi na fakt, że stan zagrożenia epidemiologicznego wciąż obowiązuje w Polsce. Zatem wykreślenie z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych rzeczonych rozwiązań pobytowych dla cudzoziemców wydaje się bezpodstawne.

Mimo uruchomienia pracy urzędów państwowych oraz funkcjonowania ruchu lotniczego okres przewidziany na pozyskanie nowych dokumentów umożliwiających pobyt lub przygotowanie

od opuszczenia Polski jest za krótki. Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że ustawa ma wejść w życie jeszcze przed upływem 9 miesięcy od 24 lutego 2022 (w związku z planowaną rezygnacją z uproszonego trybu wydawania obywatelom Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy, t.j. uchylenie art. 38, 39). Wejście w życie art. 10 po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy w praktyce będzie oznaczało konieczność uregulowania spraw związanych z legalizacją pobytu i pracy lub opuszczenia terytorium RP jeszcze przed zakończeniem bieżącego roku. Spowoduje to olbrzymie trudności dla cudzoziemców korzystających z „przedłużenia” legalności pobytu w związku z pandemią COVID-19, dla pracodawców ich zatrudniających, jak również dla urzędów, które będą musiały się zmierzyć z masowym napływem wniosków o pobyt. Wobec powyższego proponuje się usunąć art. 10 bądź wydłużyć vacatio legis do 180 dni.

Z poważaniem,

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

